

[Per Dich.]

tive reguleringer af lejeforholdene, som findes i Danmark, vil kunne opretholdes i og med, at de lige fuldt gælder for danske som for udenlandske statsborgere.

Eventuelle fremtidige bestemmelser må ligeledes være ikke-diskriminatoriske for ikke at komme i strid med de nævnte EF-principper. Der er selvsagt samme adgang til at skride ind, herunder strafferetligt, over for EF-borgere og -selskaber i tilfælde af misbrug og overtrædelser af gældende bestemmelser som over for danske statsborgere.“

Lejernes Landsorganisation har af forståelige grunde afstået fra kommentar. Svaret taler jo for sig selv. Lejernes Landsorganisationens svenske broderorganisation, Hyresgæsternes Riksförbund, er mindre tilbageholdende. I organisationens månedsblad, Vår Bostad, hed det for et par måneder siden i en ledende artikel, at et alt for nært samarbejde med fællesmarkedet vil få en række ikke ønskværdige konsekvenser for lejerner. For det første får hvem som helst inden for fællesmarkedet mulighed for i spekulationsøjemed at opkøbe jord i Sverige, hvilket på længere sigt vil indebære højere huslejer. Den kommunale forkøbsret til jord vil ganske åbenbart også være i fare. For det andet skal ifølge Wernerrapporten Fællesmarkedskommissionen efterhånden have ret til at undersøge og beslutte, hvor stor del af nationalproduktet samfundet skal have lov til at disponere over. Dette betyder, at f. eks. en svensk satsen på bedre boligforhold vil kunne forhindres i Bruxelles.

For det tredje forudsætter fællesmarkedet en bevægelig arbejdskraft. Dette vil kunne komme til at betyde enorme barakbyer omkring de store industrier. Landsforbundet, der mener, at alle, som kommer hertil, skal bo godt, kan ikke være interesseret i dette. For det fjerde, skriver Hyresgæsternes Riksförbund, vil monopoltendenserne i bygningsindustrien helt naturligt blive forstærket yderligere, hvilket både fører til højere huslejer og til mindre indflydelse for den enkelte.

Hvad er da mulighederne? Her har man i brede almindeligheder talt om en bedre jordlovgivning. Som allerede sagt finder jeg det mere end tvivlsomt, om det vil være foreneligt med fællesmarkedets bestemmel-

ser, og om der ad denne vej kan skabes nogen effektiv beskyttelse. Dernæst taler man om, at det offentlige skal have forkøbsret, og at der skal gennemføres tilbudspligt. Jeg forudser en udvikling, som muliggør jordspekulation med kæmpefortjenester af en målestok, som vi endnu ikke har set mage til. Det vil sikkert ikke være vanskeligt for eventuelle sælgere af jord at møde med f. eks. en tysk køber, som vil byde en kæmpehøj pris. Hvis det offentlige i en sådan situation skal indtræde i købers sted, er resultatet klart.

Så har man ikke gjort sig den ulejlighed bare at prøve på at gøre sig klart, hvad jordkøb af den størrelsesorden egentlig vil koste nu, endside hvad det vil koste med de jordpriser, man kan forvente, hvis vi skulle komme ind i fællesmarkedet. Der er tale om milliarder og atter milliarder af kroner. Jeg har forgæves ledt i finanslovforslaget efter de nødvendige bevillinger til jordkøb af den størrelse, og jeg finder dem nok heller ikke. Og med det kendskab, jeg har til den økonomiske situation i kommunerne, er jeg helt sikker på, at disse ikke i noget omfang af betydning vil kunne foretage sådanne opkøb.

Hertil kommer, at fællesmarkedets konkurrencebestemmelser er sådan, at det er mere end tvivlsomt, om det vil være muligt at opretholde nogen form for særlig statsstøtte til det almenyttige byggeri her i landet.

Endelig: her i efteråret afgav et udvalg, som var nedsat af finansministeren om forbrugsafgiftslovgivningen, en betænkning. I denne betænkning hedder det på side 13:

„Efter den danske momslovs § 30 gives der godtgørelse for moms af bl. a. boligbyggeri. Kommissionen har under opklaringsdrøftelserne oplyst, at den danske godtgørelsesordning principielt strider mod 2. direktiv, som ikke kender begrebet godtgørelse.“

Hvad angår moms på husleje, siger betænkningen, at spørgsmålet endnu står åbent. Men der er hertil at føje, at moms på husleje findes i alle de store fællesmarkedslande, og alt tyder på, at man også på dette område kan forvente en såkaldt harmonisering. Hvad dette vil betyde for de allerede hårdt prøvede danske lejere, behøver jeg vist ikke at beskrive. Jeg er overbe-